

En tysk «Storby». I flere Henseender er Leipzigs Udvikling typisk for de tyske Storbyers Udvikling i dette Aarhundrede. Derfor har den af Direktøren for Leipzigs statistiske Bureau, E. Hasse, udgivne Bog «Die Stadt Leipzig und ihre Umgebung, geographisch u. statistisch beschrieben» (Leipzig, 1878) en mere almindelig Interesse. I «Daheim» findes forskellige Meddelelser af denne Bog; af dem ere de følgende tagne.

Karakteristisk for Udviklingen i de store Byer er det, at de voxe ikke saa meget ved deres eget Overskud af Fødsler over Dødsfald, som ved Indvandring fra andre Steder, altsaa navnlig paa Landbefolkningens Bekostning. Ved Aarhundredets Begyndelse havde Leipzig 32 000 Indv.; — i 1875 127 000; ja regner man de tilgrænsende Landsbyer med, endog 190 000 Indv. Men af de 95 000 Indv., hvormed Befolkningen steg i 75 Aar, skyldes kun 15 000 Overskudet af Fødsler over Dødsfald; — Overskudet af Indvandring over Udvandring var altsaa 80 000. Det kan derfor ikke undre, at i Leipzig ere indfødte Leipziggere i Minoritet: de indfødte Leipziggere udgjorde i 1875 kun 36 pCt.; fra det øvrige Sachsen stammede 29 pCt., fra det øvrige Tyskland 32 pCt. og fra Udlandet 3 pCt.

Vi se i Leipzig som i andre store Byer, hvorledes den unge arbejdskraftige Befolkning strømmer til Byen fra Landet, medens de Gamle ofte vende tilbage til deres landlige Hjem. Aldersklassen 15—30 Aar udgjorde saaledes i Leipzig ikke mindre end 39 pCt. af hele Befolkningen, medens Aldersklassen 30—60 Aar udgjorde 30 pCt., og Aldersklasserne over 60 Aar endog ikke engang 5 pCt. (4,8 pCt.).

I Alderen 14—20 Aar fandt af Mænd og Kvinder følgende Procent Beskæftigelse i de forskellige Virksomheds-grene:

	Mænd	Kvinder
I Kunst, Videnskab, Embedsstilling . . .	16,3	2,6 pCt.
I Industri og Handel	68,4	14 —
I personlig Tjenestestilling	3,2	42,8 —
Uden Erhvervs-Stilling	12,1	40,4 —

En tysk «Storby». I flere Henseender er Leipzigs Udvikling typisk for de tyske Storbyers Udvikling i dette Aarhundrede. Derfor har den af Direktøren for Leipzigs statistiske Bureau, E. Hasse, udgivne Bog «Die Stadt Leipzig und ihre Umgebung, geographisch u. statistisch beschrieben» (Leipzig, 1878) en mere almindelig Interesse. I «Daheim» findes forskellige Meddelelser af denne Bog; af dem ere de følgende tagne.

Karakteristisk for Udviklingen i de store Byer er det, at de voxe ikke saa meget ved deres eget Overskud af Fødsler over Dødsfald, som ved Indvandring fra andre Steder, altsaa navnlig paa Landbefolkningens Bekostning. Ved Aarhundredets Begyndelse havde Leipzig 32 000 Indv.; — i 1875 127 000; ja regner man de tilgrænsende Landsbyer med, endog 190 000 Indv. Men af de 95 000 Indv., hvormed Befolkningen steg i 75 Aar, skyldes kun 15 000 Overskudet af Fødsler over Dødsfald; — Overskudet af Indvandring over Udvandring var altsaa 80 000. Det kan derfor ikke undre, at i Leipzig ere indfødte Leipziggere i Minoritet: de indfødte Leipziggere udgjorde i 1875 kun 36 pCt.; fra det øvrige Sachsen stammede 29 pCt., fra det øvrige Tyskland 32 pCt. og fra Udlandet 3 pCt.

Vi se i Leipzig som i andre store Byer, hvorledes den unge arbejdskraftige Befolkning strømmer til Byen fra Landet, medens de Gamle ofte vende tilbage til deres landlige Hjem. Aldersklassen 15—30 Aar udgjorde saaledes i Leipzig ikke mindre end 39 pCt. af hele Befolkningen, medens Aldersklassen 30—60 Aar udgjorde 30 pCt., og Aldersklasserne over 60 Aar endog ikke engang 5 pCt. (4,8 pCt.).

I Alderen 14—20 Aar fandt af Mænd og Kvinder følgende Procent Beskæftigelse i de forskellige Virksomheds-grene:

	Mænd	Kvinder
I Kunst, Videnskab, Embedsstilling . . .	16,3	2,6 pCt.
I Industri og Handel	68,4	14 —
I personlig Tjenestestilling	3,2	42,8 —
Uden Erhvervs-Stilling	12,1	40,4 —

I Alderen 20—30 Aar:

	Mænd	Kvinder
I Kunst, Videnskab, Embedsstilling . . .	31,2	1,7 pCt.
I Industri og Handel	62,2	14,8 —
I personlig Tjenestestilling	5,0	33,4 —
Uden Erhvervs-Stilling	0,6	50,1 —

I Alderen 30—60 Aar:

	Mænd	Kvinder
I Kunst, Videnskab, Embedsstilling . . .	17,3	1,4 pCt.
I Industri og Handel	67,9	15,7 —
I personlig Tjenestestilling	8,1	8,2 —
Uden Erhvervs-Stilling	3,6	74,5 —

I en Alder paa over 60 Aar:

	Mænd	Kvinder
I Kunst, Videnskab, Embedsstilling . . .	17,4	0,8 pCt.
I Industri og Handel	44,8	18,9 —
I personlig Tjenestestilling	6,8	4,7 —
Uden Erhvervs-Stilling	31,2	75,4 —

Forskjellighederne ere iøjnefaldende. Man ser, hvor aldeles overvejende Mændene arbejde i Industri og Handel, medens Kvinderne navnlig søge Erhverv som Tjenestetyende; deres Beskæftigelse i Industrien (Fabrikarbejdersker) er dog i Tiltagen. Den med Alderen stærkt stigende Procent for Kvinder «uden Erhvervsstilling» staar selvfølgelig i Forbindelse med Indgaaelsen af Ægteskab.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor mange Personer der gennemsnitligt lever i de resp. Lejligheder, oplyses, at i Aaret 1875 kom der følgende Antal af Beboere paa hvert opvarmeligt Værelse:

i Lejligheder paa 1 Værelse	3,76	Beboere pr. Værelse
i — - 2 —	2,45	—
i — - 4 —	1,45	—
i — - 6 —	1,11	—
i — - 8 —	0,3	—
Gjennemsnitligt	1,8	—

Endvidere ses det, at der af hele Byens Befolkning levede

21,4 pCt. i Lejligheder paa 1 Værelse
25,9 - i — - 2 —
12,8 - i — - 4 —
4,9 - i — - 6 —
5,6 - i — - 8 —

Henved Halvdelen lever altsaa i Lejligheder paa 1 og 2 Værelser; — men i Berlin lever noget over Halvdelen af Befolkningen i Lejligheder paa kun ét Værelse!

Af 1000 Personer boede

i Kjælderen	23	Personer
i Entresol	3	—
i Stueetagen	172	—
paa første Sal	237	—
paa anden Sal	228	—
paa tredje Sal	205	—
paa fjerde Sal	123	—
paa femte Sal	7	—

De dyreste Lejligheder ere her, som andetsteds, første-Sals-Lejligheder. Den aarlige Gjennemsnitsleje var i 1875 pr. Værelse paa første Sal ikke fuldt 180 Kr. I Kjælderlejlighederne, de billigste, gaves der gjennemsnitligt c. 110 Kr. i aarlig Leje pr. opvarmeligt Værelse. — Se vi hen til Lejlighedernes Størrelse, bemærke vi, at de store Lejligheder og de ganske smaa paa 1 Værelse ere de dyreste; Mellemligheder paa 3 à 4 Værelser ere de billigste. Arbejderne og de meget Rige maa betale mest; den lavere Middelstand slipper billigst.
